

คำวินิจฉัยของ นายชวน หลีกภัย ประธานศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๕๘/๒๕๕๒

วันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๕๒

เรื่อง ประธานวุฒิสภาส่งความเห็นของสมาชิกวุฒิสภาซึ่งเห็นว่าร่างพระราชบัญญัติควบคุมยาง พ.ศ. มีข้อความขัดต่อรัฐธรรมนูญ เพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย

ประธานวุฒิสภา อาศัยอำนาจตามมาตรา ๒๖๒ (๑) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มีหนังสือลงวันที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๕๒ ส่งความเห็นของสมาชิกวุฒิสภา เรื่อง ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าร่างพระราชบัญญัติควบคุมยาง พ.ศ. มีข้อความขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย

ความเป็นมา

ร่างพระราชบัญญัติควบคุมยาง พ.ศ. ได้รับความเห็นชอบจากสภาผู้แทนราษฎรเมื่อวันที่ ๖ มกราคม ๒๕๕๒ และหลังจากที่ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกาและสภครุภัณฑ์ตามที่ได้รับมอบหมายจากวุฒิสภาแล้ว ก็ได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภาเมื่อวันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๕๒ และต่อมาสภาผู้แทนราษฎรได้ให้ความเห็นชอบต่อการแก้ไขเพิ่มเติมของวุฒิสภาเมื่อวันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๕๒ จึงเป็นร่างพระราชบัญญัติที่ได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภาตามมาตรา ๑๗๕ (๓) ของรัฐธรรมนูญแล้ว แต่นายกรัฐมนตรียังมิได้นำขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเพื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธย

พลเรือเอก เกษะหลัก เจริญรุกษ์ และสมาชิกวุฒิสภาอีก ๖๘ คน ร่วมกันทำหนังสือเสนอความเห็นต่อประธานวุฒิสภาว่า ร่างพระราชบัญญัติควบคุมยางฉบับนี้มีข้อความที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ โดย

๑. มาตรา ๗ (๓) (๖) กำหนดให้รัฐมนตรีมีอำนาจประกาศกำหนดเขตทำสวนยางและวิธีทำสวนยางในบางท้องที่ และมาตรา ๔๒ กำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจจะเข้าไปในสวนยางหรือแปลงเพาะพันธุ์ต้นยาง เพื่อตรวจสอบเนื้อที่สวนยาง วิธีทำสวนยาง คุณภาพยาง ตลอดจนเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งไม่สอดคล้องกับข้อยกเว้นตามมาตรา ๕๐ วรรคสองของรัฐธรรมนูญ

๒. มาตรา ๑๐ และมาตรา ๔๒ ของร่างพระราชบัญญัตินี้ขัดต่อเสรีภาพของเกษตรกรในการใช้ที่ดินเพื่อการดำรงชีพ การประกอบกิจการหรือประกอบอาชีพ ตามมาตรา ๕๐ วรรคหนึ่งของรัฐธรรมนูญ

และสิทธิเสรีภาพของเกษตรกรที่จะทำสวนยางตามวิธีการของตน หรือเลือกพันธุ์ยางในการปลูกหรือทดลองวิจัยพัฒนาการปลูกยางเพราะต้องใช้พันธุ์ยาง และทำสวนยางตามวิธีการที่รัฐมนตรีกำหนด หากปลูกยางหรือค้นคว้าวิธีการปลูกยาง ก็อาจถูกพนักงานเจ้าหน้าที่เข้าไปตรวจสอบได้ เพราะการเข้าไปตรวจสอบตามมาตรา ๔๒ มิได้ให้กระทำภายใต้บังคับของมาตรา ๓

๓. บทกำหนดโทษตามมาตรา ๔๘ และมาตรา ๕๗ สำหรับการฝ่าฝืนมาตรา ๑๐ และมาตรา ๔๒ ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๒ มาตรา ๔๘ และมาตรา ๕๐

เพื่อประโยชน์แห่งการพิจารณา ศาลรัฐธรรมนูญอาศัยอำนาจตามความในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ ให้เจ้าหน้าที่กรมวิชาการเกษตร และสถาบันวิจัยยาง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ชี้แจงต่อศาลรัฐธรรมนูญ สรุปสาระสำคัญ ดังนี้

๑. ยางเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญมาก ประเทศไทยผลิตได้ประมาณร้อยละ ๓๐ ของโลก และส่งออกสู่ตลาดโลกราวร้อยละ ๕๐ ของที่ผลิตได้ทั้งหมด แต่ปัญหาการแข่งขันในเรื่องราคาและคุณภาพ ทำให้มีความจำเป็นที่รัฐต้องจัดระเบียบและวางมาตรฐาน รวมทั้งกำหนดเขตการผลิตยาง เพื่อให้ประเทศไทยแข่งขันในตลาดโลกได้ และสามารถลดการแทรกแซงราคาจากภาครัฐได้

๒. มีเหตุผลทางด้านสิ่งแวดล้อมและวิชาการเกษตรที่จะป้องกันมิให้การปลูกยางโดยขาดระเบียบ มีผลทำลายป่าสงวนและป่าต้นน้ำ และป้องกันมิให้โรครากของยางแพร่กระจายไปทำลายสวนยางและสวนผลไม้ข้างเคียง

๓. พระราชบัญญัติฉบับนี้ เมื่อมีผลบังคับใช้ จะไม่มีผลย้อนหลังต่อเกษตรกรที่ปลูกยางอยู่แล้ว นอกเขต ส่วนเกษตรกรในเขตที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดเป็นเขตปลูกยางตามพระราชบัญญัตินี้ ก็ยังมีเสรีภาพที่จะเลือกปลูกยางหรือไม่ก็ได้ ถ้าเลือกปลูกยาง ก็จะได้รับความช่วยเหลือจากภาครัฐ แต่ก็มีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามกฎหมายฉบับนี้ ตามหลักวิชาการในเรื่องยางของกระทรวงเกษตรฯ อย่างเคร่งครัด ร่างพระราชบัญญัตินี้มุ่งที่จะปรับปรุงพระราชบัญญัติควบคุมยาง พุทธศักราช ๒๕๔๑ ให้เหมาะสมกับสภาพและความต้องการของตลาดในปัจจุบัน

มาตรา ๓ (๓) (๖) ของพระราชบัญญัติฉบับนี้ ให้รัฐมนตรี โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการควบคุมยาง มีอำนาจประกาศกำหนดเขตทำสวนยางและวิธีการทำสวนยางในบางท้องที่ได้ เพราะภูมิประเทศในประเทศไทยเหมาะที่จะปลูกยางได้ทุกภาค จึงมีการรื้อกล้าเขตป่าสงวนและป่าอนุรักษ์ ต้นน้ำเพื่อปลูกยาง ทำให้ป่าขาดความชุ่มชื้น การปลูกยางถ้าปลูกในเขตที่เหมาะสมจะได้น้ำอย่างมาก ถ้าปลูกในเขตที่ไม่เหมาะสมจะได้น้ำอย่างน้อย ภาคตะวันออกเฉียงเหนือเหมาะสำหรับการปลูกยาง แต่มีการปลูกจริงน้อยมาก ถ้าปลูกยางในที่ลุ่ม ดันยางจะลุ่มและผลผลิตไม่ดี การที่ให้รัฐมนตรีมีอำนาจ

ประกาศกำหนดวิธีการปลูกยางด้วยวิธีพิเศษในท้องที่ซึ่งมีโรครากขาวระบาดได้ ก็เพื่อแก้ปัญหาและป้องกันการระบาดของโรค และในพื้นที่ลาดชันเชิงเขา หากทำสวนยางแบบขั้นบันไดจะสามารถป้องกันน้ำที่ไหลมาปะทะได้ การกำหนดให้ปลูกยางในเขตที่เหมาะสม ใช้พันธุ์ยาง และวิธีการปลูกยางที่เหมาะสม ผลผลิตจะสูงและคุณภาพยางจะสอดคล้องกับความต้องการของโลก ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อเกษตรกรเอง และต่อเศรษฐกิจของประเทศ ช่วยลดภาระที่ต้องใช้งบประมาณแผ่นดินพยุงราคายาง การใช้มาตรการมาตรา ๗ (๓) และ (๖) ไม่กระทบกระเทือนต่อเกษตรกรที่ทำสวนยางอยู่ก่อนแล้วหรืออยู่นอกเขตที่กำหนด

ข้อพิจารณา

มีประเด็นปัญหาเบื้องต้นที่ศาลรัฐธรรมนูญจะต้องวินิจฉัยคือ จะรับคำร้องนี้ไว้พิจารณาวินิจฉัยหรือไม่ มีความเห็นว่า โดยที่ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภาแล้ว แต่นายกรัฐมนตรียังมิได้นำขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเพื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธยและประธานวุฒิสภาส่งเรื่องมาให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย เพราะสมาชิกวุฒิสภา รวม ๖๕ คน ซึ่งเป็นจำนวนที่ไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภา เห็นว่าร่างพระราชบัญญัตินี้ มีข้อความที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ การส่งเรื่องนี้มาให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยจึงชอบด้วยมาตรา ๒๖๒ ของรัฐธรรมนูญ ศาลรัฐธรรมนูญรับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัยได้

เกี่ยวกับประเด็นปัญหาของผู้ร้อง มีข้อพิจารณาดังนี้

๑. ในประเด็นว่าบทบัญญัติในมาตรา ๗ (๓) (๖) และมาตรา ๑๐ ของร่างพระราชบัญญัติควบคุมยาง พ.ศ. ซึ่งให้รัฐมนตรีมีอำนาจกำหนดเขตทำสวนยาง และวิธีการทำสวนยางในบางท้องที่ได้ ขัดต่อมาตรา ๕๐ ของรัฐธรรมนูญหรือไม่

มาตรา ๗ (๓) (๖) ของพระราชบัญญัติควบคุมยาง พ.ศ. บัญญัติว่า “เพื่อประโยชน์ในการผลิตยาง การค้ายาง การนำยางเข้า และการส่งยางออก ให้รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนด ...

(๓) เขตทำสวนยาง ...

(๖) วิธีการทำสวนยางในบางท้องที่ ...”

มาตรา ๑๐ ของร่างพระราชบัญญัติควบคุมยาง พ.ศ. บัญญัติว่า “เมื่อได้มีประกาศของรัฐมนตรีกำหนดเขตทำสวนยาง วิธีการทำสวนยางในท้องที่หนึ่งท้องที่ใดตามมาตรา ๗ (๓) หรือ (๖) แล้ว ผู้ทำสวนยางในท้องที่ดังกล่าวต้องปลูกต้นยางพันธุ์ดีที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดว่าเหมาะสมที่จะปลูกในท้องที่ดังกล่าว และต้องทำสวนยางตามวิธีการที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด”

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๐ บัญญัติว่า “บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการประกอบกิจการหรือประกอบอาชีพและการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม

การจำกัดเสรีภาพตามวรรคหนึ่งจะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะเพื่อประโยชน์ในการรักษาความมั่นคงของรัฐหรือเศรษฐกิจของประเทศ การคุ้มครองประชาชนในด้านสาธารณสุข โภค การรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน การจัดระเบียบการประกอบอาชีพ การคุ้มครองผู้บริโภค การผังเมือง การรักษาทรัพยากรธรรมชาติหรือสิ่งแวดล้อม สวัสดิภาพของประชาชน หรือเพื่อป้องกันการผูกขาด หรือขจัดความไม่เป็นธรรมในการแข่งขัน”

รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันมีเจตนารมณ์ชัดเจนให้ประเทศไทยเป็นประเทศซึ่งประชาชนมีเสรีภาพในการประกอบกิจการและประกอบอาชีพ คุ้มครองสิทธิของบุคคลในทรัพย์สิน และการกำหนดหน้าที่ของรัฐตามแนวทางเศรษฐกิจเช่นว่านี้ (มาตรา ๕๘ วรรคแรก, มาตรา ๕๐ วรรคแรก และมาตรา ๘๗ ของรัฐธรรมนูญ) ฉะนั้น ในหลักการ รัฐจะเข้าแทรกแซงหรือจำกัดการเลือกอาชีพ การผลิต การจำหน่าย ฯลฯ มิได้ เว้นแต่จะเป็นไปเพื่อวัตถุประสงค์ภายในขอบเขตที่รัฐธรรมนูญบัญญัติไว้เท่านั้น และต้องดำเนินการตามมาตรา ๒๕ ของรัฐธรรมนูญ ดังนั้น จึงเป็นที่ชัดเจนว่าการจำกัดเสรีภาพของบุคคลโดยรัฐตามมาตรา ๕๐ ของรัฐธรรมนูญนี้ จะต้องเป็นไปเฉพาะในกรณีตามมาตรา ๕๐ วรรคสองเท่านั้น

การที่รัฐสภาออกกฎหมายเพื่อให้เกิดผลเป็นการปรับปรุงคุณภาพและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคภัณฑ์หลักของประเทศ เช่น ยางในตลาดโลก เป็นการจำกัดเสรีภาพของบุคคลโดยรัฐตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เพื่อประโยชน์ทางเศรษฐกิจของประเทศตามมาตรา ๕๐ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญ

การที่รัฐสภาออกกฎหมายเพื่อให้มีผลจำกัดหรือป้องกันการระบาดของโรคพืชจากสวนยางในเขตที่ประกาศตามกฎหมายฉบับนี้ มิให้แพร่กระจายไปทำลายสวนยางอื่น หรือพืชเศรษฐกิจอื่นเป็นการคุ้มครองเกษตรกรรายอื่นๆ ในเขตเดียวกัน ถือได้ว่า เพื่อประโยชน์ทางเศรษฐกิจของประเทศ และเป็นการจัดระเบียบการประกอบอาชีพอย่างหนึ่ง จึงเป็นข้อยกเว้นที่รัฐพึงกระทำได้ตามมาตรา ๕๐ วรรคสองของรัฐธรรมนูญ

การที่รัฐสภาออกกฎหมายเพื่อให้มีผลเป็นการป้องกันการทำลายป่าสงวน และป่าต้นน้ำ ถือว่า เป็นการรักษาทรัพยากรธรรมชาติหรือสิ่งแวดล้อม ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๐ วรรคสอง เช่นเดียวกัน

อนึ่ง ตามร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ เกษตรกรยังมี เสรีภาพที่จะเลือกทำสวนยางหรือไม่ก็ได้ อันเป็นเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๐ รับรองไว้โดยชัดแจ้ง

มาตรา ๗ (๓) (๖) ของร่างพระราชบัญญัตินี้ให้รัฐมนตรีมีอำนาจกำหนดเขตทำสวนยาง และวิธีการทำสวนยางในบางท้องที่ได้ แต่ก็มีได้บังคับให้ต้องทำสวนยางในเขตควบคุมเท่านั้น หากเกษตรกรเลือกที่จะเข้าไปทำสวนยางในเขตควบคุม ก็ต้องปฏิบัติตามวิธีการทำสวนยางตามที่รัฐมนตรีกำหนด ทั้งนี้ ไม่กระทบกระเทือนต่อผู้ที่ทำสวนยางอยู่ก่อนแล้วหรือผู้ที่ทำสวนยางอยู่นอกเขตที่กำหนด

อนึ่ง โดยที่รัฐมนตรีจะใช้อำนาจตามมาตรา ๗ (๓) (๖) ได้ก็โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการควบคุมยางเท่านั้น และในคณะกรรมการควบคุมยางมีตัวแทนผู้ประกอบการธุรกิจยาง ตัวแทนเจ้าของโรงงานยาง ตัวแทนโรงงานผลิตภัณฑ์ยาง และตัวแทนผู้ค้ายางร่วมเป็นกรรมการอยู่ด้วย จึงถือได้ว่าผู้ประกอบการกิจการยางได้รับสิทธิตามมาตรา ๖๐ ของรัฐธรรมนูญ เข้าไปมีส่วนร่วมพิจารณากำหนดวิธีการทำสวนยาง พันธุ์ยาง และเขตทำสวนยางด้วย

ส่วนการที่มาตรา ๑๐ ให้เกษตรกรต้องปลูกยางพันธุ์ดีที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดว่าเหมาะสมที่จะปลูก และทำสวนยางตามวิธีการที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด ก็เพราะการที่จะทำสวนยางได้ผลดีต่อเศรษฐกิจของประเทศได้ และสามารถแข่งขันกับต่างประเทศในตลาดโลก จำเป็นต้องจัดระเบียบ ควบคุมการใช้พันธุ์ต้นยาง วิธีการทำสวนยาง และกำหนดเขตทำสวนยางที่เหมาะสม เพราะถ้าไม่ใช้พันธุ์ยางที่ดี ไม่ใช้วิธีการทำสวนยางที่ถูกต้อง และทำสวนยางในเขตที่ไม่เหมาะสม คุณภาพของยางจะต่ำทำให้ราคาคงและปริมาณน้ำยางก็จะได้น้อยไม่คุ้มทุน ถ้าทำสวนยางในเขตที่เหมาะสม ใช้พันธุ์ยางที่ได้มาตรฐาน และการทำสวนยางอย่างถูกวิธีก็จะได้น้ำยางที่มีคุณภาพดี มีปริมาณมากและสอดคล้องกับความต้องการของตลาดโลก ช่วยลดปัญหาการขาดแคลน และลดภาระที่จะต้องใช้งบประมาณแผ่นดินเข้าแทรกแซงราคายางลงได้

จึงถือได้ว่าเป็นมาตรการที่จำเป็นเพื่อรักษาความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศ กรณีจึงเข้าข่ายข้อยกเว้นในวรรคสองของมาตรา ๕๐ ของรัฐธรรมนูญที่จะทำได้ มาตรา ๗ (๓) (๖) และมาตรา ๑๐ ของร่างพระราชบัญญัติควบคุมยาง พ.ศ. จึงไม่ขัดต่อมาตรา ๕๐ ของรัฐธรรมนูญ

๒. ในประเด็นว่ามาตรา ๔๒ ของร่างพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจเข้าไปในสวนยาง หรือแปลงเพาะพันธุ์ต้นยาง เพื่อตรวจสอบเนื้อที่สวนยาง จำนวนต้นยาง พันธุ์ต้นยาง และวิธีการทำสวนยางได้ เป็นการลดทอนเสรีภาพในทางวิชาการของเกษตรกรผู้ทำสวนยางในอันที่จะทำการทดลองวิจัยพัฒนาการปลูกยางและจำกัดสิทธิในทรัพย์สินของเกษตรกรโดยขัดต่อมาตรา ๔๒ และ ๔๘ ของรัฐธรรมนูญหรือไม่ มีข้อพิจารณาว่า

มาตรา ๔๒ ของรัฐธรรมนูญ บัญญัติว่า “บุคคลย่อมมีเสรีภาพในทางวิชาการ

การศึกษาอบรม การเรียนการสอน การวิจัย และการเผยแพร่งานวิจัยตามหลักวิชาการ ย่อมได้รับความคุ้มครอง ทั้งนี้ เท่าที่ไม่ขัดต่อหน้าที่ของพลเมืองหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน”

มาตรา ๕๒ (๑) ของร่างพระราชบัญญัติควบคุมยาง พ.ศ. บัญญัติว่า “มาตรา ๕๒ ในการปฏิบัติหน้าที่ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจดังนี้

(๑) เข้าไปในสวนยางหรือแปลงเพาะพันธุ์ต้นยางในระหว่างเวลาพระอาทิตย์ขึ้นและพระอาทิตย์ตก เพื่อตรวจสอบเนื้อที่สวนยาง จำนวนต้นยาง พันธุ์ต้นยาง วิธีการทำสวนยาง และเข้าไปในร้านค้ายาง สถานที่เก็บยาง โรงทำยาง โรงงานผลิตภัณฑ์ยาง สถานที่ที่ใช้ในการวิเคราะห์ และการตรวจสอบคุณภาพยางในระหว่างเวลาทำการเพื่อตรวจสอบใบอนุญาต ปริมาณและคุณภาพของยาง เครื่องมือ เครื่องใช้และวิธีการในการผลิตยาง การวิเคราะห์ และการตรวจสอบคุณภาพยาง จำนวนและประวัติของลูกจ้างของผู้รับใบอนุญาต ตลอดจนเอกสารหลักฐานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้การเป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ ...”

มาตรา ๕๒ (๑) นี้ พิจารณาแล้ว เห็นว่า มุ่งที่การตรวจสอบ กระบวนการผลิต และการควบคุมคุณภาพของยางรวมทั้งการรวบรวมสถิติ โดยเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือผู้ชำนาญการของรัฐ เป็นสำคัญ มิได้มุ่งที่จะจำกัดเสรีภาพในด้านการศึกษาอบรม การเรียนการสอน การวิจัย และการเผยแพร่ งานวิจัย อันเป็นเสรีภาพในทางวิชาการที่รัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๒ รับรองไว้ และโดยที่คำนิยามของคำว่า “ทำสวนยาง” ไม่รวมถึงการปลูกยางเพื่อการวิจัยและค้นคว้า เกษตรกรผู้ทำสวนยางย่อมปลูกยางเพื่อการวิจัยและค้นคว้าวิธีปลูกยางได้โดยไม่ขัดต่อร่างพระราชบัญญัตินี้ การใช้อำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่ ตามมาตรา ๕๒ ของร่างพระราชบัญญัติควบคุมยาง พ.ศ. จึงไม่กระทบกระเทือนต่อเสรีภาพในทางวิชาการของผู้ทำสวนยางตามมาตรา ๕๒ ของรัฐธรรมนูญ.

นอกจากนี้ มาตรา ๕๘ วรรคแรก ของรัฐธรรมนูญ บัญญัติว่า “สิทธิของบุคคลในทรัพย์สินย่อมได้รับความคุ้มครอง ขอบเขตแห่งสิทธิและการจำกัดสิทธิเช่นว่านี้ ย่อมเป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ”

มาตรา ๕๘ ของรัฐธรรมนูญ กำหนดว่าสิทธิของบุคคลในทรัพย์สินย่อมมีขอบเขต ซึ่งขอบเขต และการจำกัดสิทธิเช่นว่านี้ ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ ร่างพระราชบัญญัติควบคุมยางฉบับนี้ เป็นกฎหมายซึ่งกำหนดขอบเขตและการจำกัดสิทธิของผู้ทำสวนยางบางประการไว้ในมาตรา ๕๒ ทั้งนี้ เพื่อเศรษฐกิจของประเทศ การจัดระเบียบการประกอบอาชีพ และการรักษาทรัพยากรธรรมชาติหรือสิ่งแวดล้อม รัฐจึงดำเนินการได้โดยไม่ขัดต่อบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ แต่ก็ต้องอยู่ภายในขอบเขตที่กำหนดไว้ในกฎหมาย คือ ระยะเวลาพระอาทิตย์ขึ้นและพระอาทิตย์ตก และเฉพาะในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการละเมิดพระราชบัญญัตินี้เท่านั้น

๓. ส่วนในประเด็นว่ามาตรา ๕๘ และ ๕๗ ซึ่งกำหนดโทษสำหรับการฝ่าฝืน มาตรา ๑๐ และ มาตรา ๕๒ ของร่างพระราชบัญญัตินี้ ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๒ มาตรา ๕๘ และมาตรา ๕๐ หรือไม่ มีข้อพิจารณาว่า

มาตรา ๔๘ ของร่างพระราชบัญญัติควบคุมยาง พ.ศ. บัญญัติว่า “ผู้ทำสวนยางในท้องที่ที่ได้มีประกาศของรัฐมนตรีกำหนดเขตทำสวนยาง วิธีการทำสวนยางตามมาตรา ๗ (๓) (๖) ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๐ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท และถ้าต้นยางที่ปลูกนั้นไม่ใช่ต้นยางพันธุ์ดีที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดว่าเหมาะสมที่จะปลูกในท้องที่ดังกล่าว ให้ทำลายเสีย

ถ้าผู้ทำสวนยางไม่ทำลายต้นยางที่ไม่ใช่ต้นยางพันธุ์ดีตามวรรคหนึ่ง ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจทำลายต้นยางดังกล่าวได้โดยผู้ทำสวนยางต้องเป็นผู้เสียค่าใช้จ่าย”

มาตรา ๕๗ ของร่างพระราชบัญญัติควบคุมยาง พ.ศ. บัญญัติว่า “ผู้ใดไม่มาให้ถ้อยคำหรือไม่ส่งเอกสารหรือหลักฐานหรือสิ่งใดตามคำสั่งของคณะกรรมการที่สั่งตามมาตรา ๑๘ หรือไม่อำนวยความสะดวกแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๔๒ วรรคสอง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินสามพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

พิเคราะห์แล้ว เห็นว่า ในเมื่อการจำกัดสิทธิในทรัพย์สินและการจำกัดเสรีภาพในการประกอบอาชีพของผู้ทำสวนยางชอบด้วยรัฐธรรมนูญตามข้อยกเว้นในมาตรา ๔๘ และมาตรา ๕๐ อีกทั้งการใช้อำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๔๒ ไม่กระทบกระเทือนเสรีภาพในทางวิชาการของผู้ทำสวนยางตามมาตรา ๔๒ วรรคหนึ่งของรัฐธรรมนูญแล้ว การกำหนดโทษสำหรับการฝ่าฝืนพระราชบัญญัติควบคุมยางฉบับนี้ เพื่อให้บทบัญญัติในมาตรา ๗ (๓) (๖) มาตรา ๑๐ ตลอดจนมาตรา ๔๒ ของพระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับได้ จึงไม่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๒ มาตรา ๔๘ และมาตรา ๕๐

๕. ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ ในคำปรารภได้ดำเนินการตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ แล้ว

คำวินิจฉัย

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้นนี้ จึงวินิจฉัยว่าร่างพระราชบัญญัติควบคุมยาง พ.ศ. มาตรา ๗ (๓) (๖) มาตรา ๑๐ มาตรา ๔๒ และบทกำหนดโทษตามมาตรา ๔๘ และมาตรา ๕๗ (ซึ่งภายหลังปรับเป็น มาตรา ๖ (๓) (๖) มาตรา ๕ มาตรา ๔๑ มาตรา ๔๗ และมาตรา ๕๖) ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๒ มาตรา ๔๘ และมาตรา ๕๐

นายเชาวน์ สายเชื้อ

ประธานศาลรัฐธรรมนูญ